

Hostina pro spravedlivé (*Babylónský talmud, traktát Bava batra 74b*)

Svatý, budiž požehnan, stvořil všechno ve svém světě v mužském a v ženském rodě. Také livjatana, hada ubíhajícího, a livjatana, hada stočeného, stvořil jako samce a samici. Kdyby se spolu začali pářit, zničili by svět. Co učinil Svatý, budiž požehnan? Vykastroval samce, zatímco samici zabil a naložil ji do soli pro spravedlivé ve světě, který přijde. [...] A rovněž behemot [...] byl stvořen jako samec a samice, takže kdyby se začali pářit, zničili by celý svět. Co učinil Svatý, budiž požehnan? Vykastroval samce, zatímco samici zchlادil, aby ji uchoval pro spravedlivé ve světě, který přijde.

Hádanka o přestupném roce (Jaakov ben Jehuda Landau, zem. 1493, *Sefer chazon*, in: *Sefer agur*, Piotrków 1884, fol. 72a)

Hádanka: Dva chlapci, jeden se narodil o den dříve, než druhý. A ten, který se narodil později, dosáhne plnoletosti vzhledem k plnění přikázání, tedy třinácti let a jednoho dne, o celý měsíc dříve než ten, který se narodil před ním.

Rozluštění: První chlapec se narodil 29. dne měsíce adar rišon v přestupném roce. A druhý se narodil prvního dne měsíce adar šeni. A pokud třináctý rok není přestupný, pak ten, který se narodil 29. adaru rišon, musí čekat až do 29. dne běžného adaru ve třináctém roce. A zatím ten, který se narodil až po něm 1. adaru šeni, dospěje k plnění přikázání prvního dne třináctého roku, neboť již dosáhne třinácti let. Měsíce totiž musíš počítat po letech a počet let nezávisí na počtu dní. Pak tedy chlapec dosáhne třinácti let prvního adaru. To právě myslím tím, že měsíce máš počítat po letech. [...]

Maharal o křesťanském světě (*Lampa přikázání, s. 94–95*)

Se všemi těmi říšemi není spojena žádná deficiencie (*he'eder*), protože každá za sebou měla ve vleku další říši. A navzdory tomu každá říše, právě proto, že měla za sebou ve vleku jinou říši, je rovněž spojena s konečným zánikem. Platí nicméně, že s podstatou těchto říší žádný se zánik nepojí. Výjimkou je říše čtvrtá, s níž je naopak spojen zánik naprostý. Každý nedostatek pak vede nutně k nové existenci, jak je známo, a proto zánik [čtvrté říše] povede k obnovení existence Izraele. Proto se ta čtvrtá říše nazývá „vepř (*hazir*)“, jelikož navrátí (*taħzor*) vládu Izraeli. To znamená, že ten nedostatek, který je spojen s tou čtvrtou říší, povede k [obnovení] existence Izraelského království, neboť nedostatek je příčinou existence, jako to dobře znají učenci. Proto je tedy ta čtvrtá říše vepřem a ze stejného důvodu je tato říše připodobněna k železu, které všechno ničí.

Kdy přijde mesiáš (*Babylónský talmud, traktát Sanhedrin 98a*)

Rabi Jehošua' ben Levi natrefil na Eliáše, který stál u vstupu do pohřební jeskyně rabiho Šim'ona ben Joḥaje. [Rabi Jehošua'] mu řekl: „Vejdu do světa, který přijde?“ Řekl mu: „Pokud bude chtít tento pán zde.“ Rabi Jehošua' ben Levi řekl: „Viděl jsem dva, slyšel jsem však tři!“¹ [Rabi Jehošua'] mu řekl: „Kdy přijde mesiáš?“ Řekl mu: „Jdi a zeptej se ho sám!“ Zeptal se ho: „A kde sedí?“ – „U vstupu do Říma.“ – „Jaká má znamení?“ – „Sedí mezi chudými, kteří trpí nemocemi. Všichni si převazují své obvazy najednou, avšak on si je převazuje jeden po druhém. Říká si totiž: „Co když mne bude třeba, tak abych se nezdržel.“ [Rabi Jehošua'] k němu šel a řekl mu: „Mír s tebou, můj mistře a učiteli.“ Řekl mu: „Mír s tebou, Bar Levi!“ Řekl mu: „Kdy, pane, přijdeš?“ Řekl mu: „Dnes.“ [Rabi Jehošua'] přišel k Eliášovi a [ten] mu řekl: „Co ti řekl?“ Řekl mu: „[Řekl mi:] ‚Mír s tebou, Bar Levi!‘“ Řekl mu: „Dal ti tím ujištění, že ty a tvůj otec získáte svět, který přijde.“ Řekl mu: „Pořádně mi lhal, protože mi řekl: ‚Přijdu dnes.‘ A nepřišel.“ Odpověděl mu: „Takto ti to řekl (Ž 95,7): *Dnes, budete-li naslouchat jeho hlasu.*“

---

¹ Raši (ad loc.): „Tento pán zde – byla s nimi Boží přítomnost.“ Raši tedy identifikuje třetí osobu, kterou rabi Jehošua' nevidí, ale pouze slyší, jako Boží přítomnost, zatímco vidí Eliáše a zemřelého rabiho Šim'ona ben Joḥaje.